

मधेशका परीक्षा केन्द्रमा परीक्षा शुरु भएको एक घण्टामै प्रश्नपत्र आउट

चार कैदीबन्दी सहभागी

बिहीबारदेखि शुरु भएको माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसइइ) मा वीरगंज कारागारका चार कैदीबन्दी सहभागी भएका छन् । एसइइमा वीरगंज कारागारमा रहेका विभिन्न मुद्दाका चार पुरुष कैदीबन्दी सहभागी भएका हुन् । कारागारका कैदीबन्दीलाई कारागारभित्रै एसइइ दिने व्यवस्था गरिएको वीरगंज कारागार प्रमुख (जेलर) खिमराज भुसालले बताए । एसइइमा सहभागी हुन एक जनाले बाराबाट र तीन जनाले पर्साबाट परीक्षा फारम भरेको जेलर भुसालले बताए । पर्साबाट यसवर्ष ११ हजार ४ सय १३ विद्यार्थी एसइइ परीक्षामा सहभागी छन् । मधेश प्रदेशका आठ जिल्लाबाट ८८ हजार ८ सय ५८ परीक्षार्थी एसइइ परीक्षामा सामेल भएका छन् । ३ सय १२ परीक्षा केन्द्र र सोही संख्यामा केन्द्राध्यक्ष तोकिएका छन् । ४ सय ५९ सहायक केन्द्राध्यक्ष, ४ हजार ३ सय ७० निरीक्षक, ७ सय ५५ परीक्षा सहायक र एक हजार ६ सय ६६ कार्यालय सहयोगी खटाइएको छ ।

**वीरेन्द्र रमण
जनकपुरधाम ।**
एसइइ परीक्षाअन्तर्गत मधेश प्रदेशमा सञ्चालनमा रहेको परीक्षामा केही समयमै प्रश्नपत्र बाहिरिएको छ । सिरहामा माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसइइ)को पहिलो दिनको परीक्षा शुरु भएको २० मिनेटमै



रौतहटको मौलापुर-६ स्थित माध्यमिक विद्यालय परीक्षा केन्द्रमा काँडे तार लगाइएको पर्खालमा चढेर पहिलो तलाको झ्यालबाट चिट पुर्‍याउँदै युवा । तस्बिर: आरके श्रीवास्तव

प्रश्नपत्र बाहिरिएको हो । पहिलो दिन अंग्रेजी विषयको प्रश्न लहान-१९, सोनमती गाढा, जनता बनवाली माध्यमिक विद्यालय बर्छवा, कल्याणपुर परीक्षा केन्द्रबाट प्रश्नपत्र बाहिरिएको हो । निजी विद्यालयको सेटिङमा केन्द्राध्यक्ष र प्रहरी प्रशासनको सहयोगमै मोबाइल प्रयोग गरी प्रश्नपत्र बाहिरिएको स्रोतले जनाएको छ । जिल्ला परीक्षा समन्वय समितिका संयोजक तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारी बासुदेव दाहालले एसइइ परीक्षा मर्यादित बनाउन ५० जना डेडिकेटेड व्यक्ति खटाइएको बताए । उनले भने, 'पाठसमेत हल्लिन दिइएको छैन । प्रश्नपत्र कसरी बाहिरिएकोबारे अनुसन्धान हुँदैछ । कहाँबाट प्रश्नपत्र बाहिरिएको हो, पत्ता लागे कारबाही हुन्छ ।' परीक्षा मर्यादित बनाउन यसवर्ष

परीक्षा केन्द्रमा मोबाइल तथा अन्य चिटिङ गर्ने समानमा प्रतिबन्ध लगाए पनि प्रश्नपत्र आउट हुँदा प्रहरी प्रशासन र केन्द्राध्यक्षकै सेटिङ रहेको पुष्टि गरेको स्थानीयको आरोप छ । सिरहाबाट प्रश्नपत्र बाहिरिएपछि मोबाइलमार्फत नै मधेशको अन्य जिल्लामा समेत पुगेको हो । कतिपयले धनुषाका केही परीक्षा केन्द्रबाट प्रश्नपत्र बाहिरिएको दाबी गरिए पनि धनुषाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी रामुराज कडरियाले प्रश्नपत्र नबाहिरिएको बताउँदै यस विषयमा प्रहरीलाई अनुसन्धान गर्न निर्देशन दिइएकोजानकारी दिए । शिक्षा र सुरक्षा मामिलाका अधिकारीले एसइइ परीक्षाको पहिलो दिन मर्यादित नै भएको दाबी गरिरहे पनि सामाजिक सञ्जालमा भने चिट चोरीको भिडिओ भाइरल बनिरहेको छ ।

रौतहटको मौलापुर-६स्थित माध्यमिक विद्यालय परीक्षा केन्द्रमा काँडे तार लगाइएको पर्खालमा चढेर पहिलो तलाको झ्यालबाट चिट पुर्‍याइएको भिडिओ बाहिरिएको हो । कालो हाफ टिसर्ट लगाएका एक युवा पर्खाल चढेर झ्यालबाट दिएको चिट परीक्षार्थीले धकै नमानिलेको भिडिओमा देखिन्छ । यस्तै, महोत्तरीको औरहीस्थित परीक्षा केन्द्रमा नजिकै रहेको घरको छत हुँदै विद्यालयको भवनको बार्दलीमा पुगेर झ्यालबाट चिट पुर्‍याइएको भिडिओ पनि बाहिरिएको छ । त्यसैगरी सर्लाही जिल्लाको दुई वटा एसइइ परीक्षा केन्द्रमा खटिएका ३ जना निरीक्षक परीक्षामा अनियमितता गरेको आरोपमा निष्कासित भएका छन् ।

शिक्षा समन्वय इकाई कार्यालय सर्लाहीका अनुसार यी निरीक्षकलाई परीक्षार्थीलाई चिट चोर्न सहयोग गरिरहेको अवस्थामा पक्रेर कारबाही गरिएको हो । रामसखी मोहित सिंह जनता माध्यमिक विद्यालय (बलरा नगरपालिका-४) मा खटिएका निरीक्षक रिन्कु देवी र रामनारायण बैठा तथा हरिपुरवा नगरपालिकाको केश्वर गरिब जनता माध्यमिक विद्यालय परीक्षा केन्द्रमा खटिएका निरीक्षक बाबुलाल रायलाई परीक्षामा अनुचित सहयोग गरेको भेटिएको थियो । शिक्षा समन्वय इकाई कार्यालयका अधिकारीले एसइइ परीक्षा निष्पक्ष बनाउन यस्ता अमर्यादित क्रियाकलापमा संलग्न कर्मचारीमाथि कडा कारबाही गर्ने नीति अपनाएको बताउँदै बाँकी परीक्षा केन्द्रको अनुगमन थप कडा बनाउने जनाएको छ । त्यसैगरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटले जिल्लामा जारी एसइइ परीक्षामा चिट चोराउने र सहयोग गर्ने २ जनालाई नियन्त्रणमा लिएर कारबाही गरेको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय रौतहटका प्रहरी नायव उपरीक्षक दीपककुमार रायका अनुसार यमुनामाई माध्यमिक विद्यालय परीक्षा केन्द्रमा परीक्षार्थीबाट रकम लिएर परीक्षा केन्द्रमा मोबाइल प्रवेश गराउने परीक्षा नियन्त्रक र लक्ष्मिनिया मावि मौलापुरमा चिट पुर्‍याउने एकजनालाई पक्राउ गरिएको हो । दुवैजनालाई जिल्ला अदालत रौतहटबाट म्याद थप अनुमति लिई अनुसन्धान भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । यस्तै, रौतहटबाट आरके श्रीवास्तवको रिपोर्ट अनुसार, बिहीबार बिहान ८ बजेदेखि सञ्चालन भएको एसइइ परीक्षामा विभिन्न परीक्षा केन्द्रमा चिट चोर्ने प्रयोजनका लागि परीक्षार्थीले शरीरमा मोबाइल लुकाइछिपाई परीक्षा हलभित्र प्रवेश गरेकामा चेकजाँचमा ४ सय २४ वटा मोबाइलसमेत बरामद भएको छ ।

कृषि विश्वविद्यालयका रजिष्ट्रारद्वारा पदभार ग्रहण



**मधेशहट्टि
जनकपुरधाम ।**
मधेश कृषि विश्वविद्यालयका रजिष्ट्रार श्रीभगवान ठाकुरले सप्तरीको राजविराजस्थित विश्वविद्यालय पुगेर पदभार ग्रहण गरेका छन् । केही साताअघि प्रदेश सरकारले उपकुलपति र रजिष्ट्रारलाई हटाएर नयाँ भर्नासमेत खोलेको थियो । दुवै जनाले सर्वोच्च अदालत पुगेर आफूहरूलाई गैरकानूनीरूपमा हटाइएको भन्दै अन्तरिम आदेश माग गर्दै रिट दिएका थिए । अदालतले अन्तरिम आदेश दिएपछि उनले पदभार ग्रहण गरेका छन् । न्यायाधीश नित्यानन्द

पाण्डेयको एकल इजलासले निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्न मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री एवम् मधेश कृषि विश्वविद्यालयका कुलपतिसमेतका नाममा अन्तरिम आदेश जारी गरेको थियो । ठाकुर विश्वविद्यालय पुग्दा कर्मचारी र विद्यार्थीले स्वागत गरेका थिए । फागुन २० गते बसेको विश्वविद्यालय सिनेट बैठकले मधेश कृषि विश्वविद्यालयका उपकुलपति डा. वैधनाथ महतो र रजिष्ट्रार भगवान ठाकुरलाई हटाउने निर्णय गरेको थियो । नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा. सोहनप्रसाद साहको नेतृत्वमा गठित तीनसदस्यीय

समितिले असोज ७ गते बुझाएको प्रतिवेदनमा उनीहरू विश्वविद्यालयको अनधिकृत गतिविधिमार्फत संलग्न रहेको भन्दै सिनेटले दुवैजनालाई बर्खास्त गर्ने निर्णय गरेको थियो । तत्कालीन जसपा नेपाल नेतृत्वको सरकारले २०८० मंसिर २१ गते विश्वविद्यालयको उपकुलपतिमा डा. महतोलाई नियुक्त गरेको थियो । त्यसको केही दिनपछि रजिष्ट्रारमा ठाकुर नियुक्त भएका थिए । यसअघि सर्वोच्च अदालतले उपकुलपति डा. महतोलाई हटाउने निर्णय कार्यान्वयन नगर्न अन्तरिम आदेश दिइसकेको छ ।

विगतको सहकार्य गलत रहेछः प्रचण्ड



पर्सामा जनताले प्रचण्डलाई गरेको भव्य स्वागत ।

**मधेशहट्टि
वीरगंज ।**
नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले गाएका निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेसँग सहकार्य गर्दा पार्टीलाई घाटा भएको प्रमाणित भएको बताएका छन् । पार्टीको जिल्ला समन्वय समिति,

बाराले गरेको तराई-मधेश जागरण सभामा उनले गत उपनिर्वाचन र अहिले जारी स्वविवेक निर्वाचनको परिणामले यो अवस्था देखाएको जिकिर गरे । पूर्वप्रधानमन्त्री समेत रहेका अध्यक्ष प्रचण्डले एमाले र कांग्रेसले अब माओवादी केन्द्र

आफ्नै खुट्टामा उभिन सक्दैन भनेर स्थापना गर्न थालेको भाष्य गलत सावित भएको बताए । उनले केही क्याम्पसमा नयाँ इतिहास रचना भएको भन्दै यसआघिका सहकार्यबाट माओवादीलाई घाटा भएको बताए ।

प्रदेश सभा सदस्य र मन्त्रीबीच बाझाबाझ योजनामा बिचौलियाको बिगबिगी बढेकामा आपत्ति

**मधेशहट्टि
जनकपुरधाम ।**
मधेश प्रदेश सभाको बैठकमा प्रदेश सभा सदस्यले योजनाको खरिद बिक्री भइरहेको भन्दै सरकारको आलोचना गरिरहेको अवस्थामा प्रदेश सभा सदस्य निरुल निशाले समेत पर्यटन मन्त्रालयको योजनाको विषयमा खरिदबिक्रीको विषय उठाएकी छन् । प्रदेश सभाको योजना खरिदबिक्री भइरहेको विषयमा प्रदेश सभा सदस्यले उठाएको प्रश्नको जवाफ दिन मधेश प्रदेशका उद्योग वाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्री सकिर अलि मियाले आफ्नो कुरा राख्दै मन्त्रालयबाट कुनै पनि योजना सञ्चालन नभएर आफ्नो मन्त्रालयमातहत रहेको सम्बन्धित कार्यालयबाट नै योजना सञ्चालन भइरहेको बताउँदै आफूहरूमाथि नियोजितरूपमा आरोप लगाइएको बताए । मन्त्रीले आपत्ति जनाएपछि लोकतान्त्रिक

समाजवादी पार्टीका प्रदेश सभा सदस्य जयनुल राइन्ले आपत्ति जनाए । मन्त्री बोल्नसकेको समयमै उनले उठेर विरोध गर्दै आपत्ति जनाए । मन्त्रीले हिजोको प्रदेश सभामा जयनुल राइन्ले उठाएका कुरालाई प्रदेश सभाको रेकर्डबाट हटाउन माग गरेपछि उनले उठेर विरोध जनाएका थिए । तर मन्त्रीले आफ्नो कुरा राखिरहेका थिए । पछि सभामुखले राइन्लाई बोल्न समय दिएका थिए । राइन्ले भने प्रदेश सभा सदस्य निरुल निशाले श्रीमानसँग रकम मागिएको र सोको टेलिफोन टेप नै आफूसँग रहेको र त्यसलाई जुनसुकै अवस्थामा सार्वजनिक गर्न तयार रहेको बताए । उनले भने, 'म यहाँ सार्वजनिक गरिदिन्छु होइन भने सामाजिक सञ्जालमा सार्वजनिक गर्छु ।' राइन्ले भने, 'म सामाजिक संजालमा त्यो कुरा हालिदिन्छु, कसले के कुरा गरेको छ ।'

मधेश प्रदेश सरकारले सञ्चालन गरिरहेको विभिन्न योजना खरिदबिक्री भइरहेको भन्दै प्रदेश सभाका सदस्यहरूले आपत्ति जनाएका छन् । सत्तापक्ष र विपक्षका प्रदेश सभा सदस्यले मन्त्रालयबाटै योजनाहरूको खरिदबिक्री भइरहेको भन्दै आपत्ति जनाएका हुन् । प्रदेश सभाको विशेष समयमा बोल्दै मधेश प्रदेश सभा सदस्य लखन दास तमाले प्रदेश सभामा मन्त्रीहरू फोन नउठाएर योजना खरिदबिक्रीमा लिप्त रहेको आरोप लगाए । उनले विगतमा प्रदेश सभा सदस्यलाई दिने भनिएको योजनासमेत नदिएको भन्दै आपत्ति जनाए । दासले मधेशमा अहिले योजना खरिदबिक्री गर्न बिचौलियाको बिगबिगी बढेको र उनीहरू सहजसँगै रकम दिएर योजना पाउने गरेको समेत बताए । दासले भने, 'केही योजना मेरो वडामा बिचौलियामार्फत राखिएको छ, निर्वाचनमा अर्को क्षेत्रका पराजित भएका व्यक्तिहरू २० लाख रुपैयाँको योजना लिएर जान्छन्, मन्त्रीहरू शिलान्याससमेत गर्छन् तर हामीलाई थाहै हुदैन । यो कस्तो सरकार हो ।' प्रदेश सभा सदस्य जंगीलाल यादवले बजेट पास गर्ने



समयमा मुख्यमन्त्रीले बजेटमा भएको कमजोरी पछि सच्याउँदै छुटेका योजना समावेश गर्ने वचन दिए पनि अहिलेसम्म त्यसमा सुधार नभएको बताए । उनले अहिले पनि बजेटमा प्रदेश सभा सदस्यको योजनासमेत समावेश नगरिएका कारण विगतमा जस्तो अवस्था देखिएको त्यस्तै अवस्था सृजना भएको आफूहरूले पाएको बताए । यादवले बिचौलियाको बिगबिगी मालै नबढेको र उनीहरू



योजना लिएर आफ्नो कामसमेत गरिरहेको बताउँदै केही योजना अर्थमन्त्रीले रोकको र आफूहरूले राखेको माग सम्बोधन गर्न माग गरे । प्रदेश सभा सदस्य सुरिताकुमारी साहले सशर्त अनुदान र विशेष अनुदान गोप्यरूपमा बाँडिने गरिएको भन्दै सत्ता बाहिर हुँदा यस्ता कार्यको विरोध गर्ने तर सत्तामा गएपछि यस्तै कार्य गर्नु उचित नभएको बताइन् । उनले भनिन्, 'राम्रा योजना सञ्चालन गरिएको खण्डमा संघीयता सबल बन्छ

होइन भने संघीयता कमजोर बन्छ ।' प्रदेश सभा सदस्य शम्भुकुमार साहले मन्त्रालयको विभिन्न योजनाहरूको कार्यालय भए पनि त्यहाँबाट योजना सञ्चालन हुनुको साटो मन्त्रालयबाटै योजना सञ्चालन भइरहेको आरोप लगाए । उनले अहिले मधेश प्रदेशका योजना बिक्री भइरहेको भन्दै सबैतिर चर्चाको विषय भएको दाबी गरे । प्रदेश सभा सदस्य जवाहर कुशवाहाले झोलामा योजना राखेर मन्त्रीहरू नै जिल्ला कुदेर योजना बाँड्ने गरेको भन्दै बिचौलियामार्फत योजना सञ्चालन भइरहेको आरोप लगाए । उनले योजना बिक्री भइरहेकाले जनतामा असन्तोष बढेको र मन्त्रीले शिलान्याससमेत प्रहरीको घेरावा गनुंभएको बताए । कुशवाहाले भने, 'अहिले त प्रहरीको घेरावा गर्नु हुन्छ, भोलि हरेक ठाउँमा विरोध भयो भने कति ठाउँमा कहाँबाट प्रहरी ल्याउनु हुन्छ ?' प्रदेश सभा सदस्य शेष अबुल कलाम आजादले १५ प्रतिशतमा समेत योजना बिक्री भइरहेको र कतिपय योजना कार्यालयले आफैं कमिसन लिएर बेच्ने गरेको र यसले जनताले कसरी विकास र सुशासनको अनुभूति पाउने भन्दै प्रश्न गरे ।

सम्पादकीय

किन लखेटिन्छन् मन्त्री आफ्नै गाउँमा ?

बुधबार मधेश प्रदेश सरकारका भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री सरोजकुमार यादव आफ्नै गृहजिल्ला र निर्वाचन क्षेत्रमा जनताबाट लखेटिएको समाचार बाहिरिएको छ । रामगोपालपुर नगरपालिका पुगेका मन्त्री यादव स्थानीयबाट लखेटिएका हुन् । उनले त्यहाँ पुगेर माओवादीका नेता कार्यकर्तासँग विवाद भएपछि लखेटिनु परेको हो । विकास निर्माणको पवित्र उद्देश्यमा छलफल भइरहँदा मन्त्रीको प्रस्तुतिमा असहमति देखिएपछि स्थानीय रुष्ट भएका थिए ।

दलबलसहित पुगेका मन्त्री यादवलाई सुरक्षार्कर्मी परिचालन गरेर माहील शान्त पाउँ भगाउनु परेको थियो । सरकारले बनाएको योजना बेचबिखन गर्ने, कमिसन माग्ने, ठेकेदार परिचालन गरेर विकास योजनामा कमिसनको बोलकबोल नभइ काम नै नहुने जस्ता अनेक आरोप यादवमाथि लाग्ने गरेको छ । अघिल्लो हप्ता मात्रै मन्त्री यादवले पत्कारहरुलाई समेत तथानाम बोलेका

थिए । पछि इज्जत दाक्र कुनै एउटा मिडियाको नाम तोकेर आफू बन्ने प्रयास गरेका थिए । मधेश सरकारका जति पनि विवाद हुन्छन्, त्यसमा कहँै न कतै बिगतमा पनि मन्त्री यादवको यस्तो विवाद र आरोपमा संलग्नता नभएको होइन, कम बाहिरिएको मात्र हो । मन्त्री यादवको गृहजिल्ला समेत रहेको अवस्थामा मधेश प्रदेश सरकारका भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री यादव आफ्नै निर्वाचन क्षेत्रमा जनताको लखेटाइमा पर्नु राम्रो संकेत होइन । राजनीति लामो बाटो हो । रामगोपालपुर नगरपालिका वडा नम्बर ८ टिकुलिया चोकमा योजना सञ्चालनका विषयलाई लिएर नेकपा माओवादी केन्द्रका कार्यकर्तासँग तनाव बढेपछि मन्त्री यादव लखेटिएको स्थानीयले बताए । स्थानीयका अनुसार पछिल्लो समय मन्त्री यादवले योजना सञ्चालनमा मनोमानी गरेको र प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित योजना कमिसन लिएर योजना बलपूर्वक

किनबेच भइरहेको विषय बरोबार बाहिरिएकै छ । यादव सार्वजनिक हिसाबले जनसम्पर्कमा आउन पनि रुचाउँदैनन् । सञ्चारजगतलाई अनेक आरोप लगाउँछन् र आफ्ना निकटका केही सञ्चारकर्मीसँग मात्र सम्पर्कमा रहन्छन् । मन्त्री पदमा बसेपछि उठ्ने प्रश्नको जवाफ दिनु पर्छ तर सरकार र दललाई निजी कम्पनी र आफूलाई मुखिया ठान्ने यादवको कमजोरीले उनी मिडियामा पनि उस्तै आलोचित छन् । केही मिडियाले उनको बचाउमा गरेको मेहनत अरु लज्जास्पद देखिने गरेका छन् । योजना किनबेचबारे अघिल्लो मधेश सरकारमा उनको संलग्नताबारे पनि बेलाबखत पूर्ववर्ती सरकारका सहकर्मीहरु भो अब कुरा नगरौँ भन्दै बिसन चाहन्छन् ।

स्थानीय उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालित हुने योजनामा मन्त्री यादवले कमिसन मागेको र ठेकेदारमार्फत काम गराउन बलपूर्वक सञ्चालनमा ल्याउन खोजिएको

उनीमाथि आरोप छ । पछिल्लो समय मधेश प्रदेश सरकारका मन्त्रीले अरु सासंदको योजनासमेत ठेकेदारमार्फत पालिकाबाट सिधै उपभोक्ता समिति गठन गराएर ठेकेदारमार्फत सञ्चालन गरिरहेको जनआवाज उठ्दै आएको छ ।

केही समयअघि मात्रै मन्त्री यादवले पत्कारले योजना मागेको र समाचार लेखिदिन्छु भन्दै एमालेले नेतृत्वको गरेको मन्त्रालयको छानिछानी समाचार लेखेको अभिव्यक्ति मात्र दिएका थिएनन्, उनले आफू यही दबाबले डिप्रेसनमा जान्छु कि भन्नेसम्म भय रहेको प्रतिक्रिया दिएका थिए । मन्त्री यादव नेकपा एमालेको मधेश प्रदेश संसदीय दलका नेता र जनमत पार्टी नेपालका मुख्यमन्त्री सतिश कुमार सिंहको सरकारमा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री छन् । मधेशजस्तो सोझा जनताको भूमिको मन्त्री लखेटिनु पक्कै राजनीति गर्नेहरुलाई चोटिलो प्रश्न हो ।

संविधानको परिधि र सरकारको निर्देशनमा सेना काम गरिरहेको छ

मानवीर राई,
रक्षामन्त्री

रक्षामन्त्री मानवीर राईले नेपाली सेनाले नेपालको इतिहासको जुनसुकै कालखण्डमा पनि देश, जनता र सरकारप्रति जिम्मेवार भएर काम गर्दै आएको बताउनुभएको छ । उहाँले सडकसहितका पूर्वाधार निर्माणको जिम्मेवारी सेनाले चाहेको, मागेको र खोजेको नभई सरकारले खटाएको स्पष्ट पार्नुभयो । रक्षामन्त्री राईले भन्नुभयो, ‘सरकारले दिएको निर्देशनमा रही सेनाले सधैँ आफ्नो जिम्मेवारी र कर्तव्यपालन गर्दै आएको छ । सरकारले खटाएको र दिएको निर्देशन उल्लङ्घन गरेको इतिहासमा कहँैकतै पाएको छैन ।’ देशको राजनीतिक अभ्यास, रक्षा मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी, मातहतका आयोजनाको प्रगति, चुनौती र नेपाली सेनाको भूमिकालगायतका समसामयिक विषयमा राससले लिएको अन्तर्वार्ताको सम्पादित अंशः

मन्त्रीज्यू पछिल्लो समय केमा व्यस्त हुनुहुन्छ ? मुलुकमा अहिले भइरहेको राजनीतिक अभ्यासलाई कसरी हेरिरहनुभएको छ ?

प्रायः मन्त्रालयको दैनिक काम, मन्त्रिपरिषद् बैठक र संसद् बैठकमा हुने छलफल र कार्यक्रममा समय बितिरहेको छ । संविधान जारी भएपछि सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र घोषणा गरियो । त्यही संविधानको मर्म र भावनाअनुरूप मुलुकलाई अघि बढाइरहेका छौँ । प्रत्येक दश वर्षमा संविधान संशोधन गर्ने कतिपय मुलुकको अभ्यास छ । हाम्रो पनि संविधानसभाबाट संविधान जारी भएको दश वर्ष पुग्न लाग्यो । नमिलेका, अप्टयारा, संशोधन गर्न सकिने र मिल्ने खाले विषयलाई संशोधन गर्नुपर्छ । संविधानलाई समयानुकूल तुल्याउन ठीक ढङ्गले अघि बढाउने कार्य भइरहेको छ ।

संविधान संशोधनसम्बन्धी विषयमा केकस्तो प्रगति भइरहेको छ ?

संविधान निर्माणमा जसरी आम सहमति जुटाइएको थियो, संविधान संशोधनमा पनि कुनै विषय आयो र प¥यो भने त्यसरी नै सम्पूर्ण दलबीच सहमति कायम गरी अघि बढ्नुपर्छ । संविधान निर्माणको मर्म र भावनाअनुरूप सरकारले सबैलाई सहमतिमा ल्याउँछ । त्यसका लागि गृहकार्य सुरु भइसकेको छ । केही समयमा यसका विषयवस्तु बाहिर आउनेछन् । संशोधनका विषयवस्तु यी हुन् भनेर भनिहाल्न हतार भएको छैन ।

सङ्घीयता कार्यान्वयन र तीन तहका सरकारबीचको सहकार्य, समन्वय र सहयोगमा भइरहेको अभ्यासलाई कसरी हेर्नुभएको छ ? नेपालको संविधानबमोजिम गठित सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको अभ्यासका क्रममा कतिपय अधिकार बाँडफाँडका विषयमा देखिएका विवादलाई मिलाएर सुधार गर्दै अघि बढ्नुपर्छ । हाम्रा छिमेकी मुलुकमा सङ्घीयता लागू भएको धेरै वर्ष भए पनि मिलाउने र सुधार्ने काम अझै जारी रहेको देखेका छौँ । नेपालमा वर्तमान संविधानको अभ्यास दश वर्ष हुने क्रममा छ । यस क्रममा देखिएका समस्या समाधान गर्दै जानुपर्छ । अहिले

देशमा विकास होस् वा अरू सामाजिक काम एउटा तुलना गरियो भने सडक र बिजुली घरघरमा पुगेको छ । यो सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रबाट मात्र सम्भव भएको छ । विगतमा केन्द्रमा सीमित हुने गरेका स्रोतसाधन अहिले पालिका वडासम्म पुगेको छ । जनताले सहज र सरल रुपमा उपभोग गर्न पाउने वातावरण बनेको छ । तर यसभित्र पनि कतिपय विषयवस्तु मिलाउन पर्ने अवस्था भने छन् ।

सुशासन प्रवर्द्धन र भ्रष्टाचार अन्त्यका विषयसँग जोडिएर उठेका प्रश्नलाई कसरी हेरिनु पर्ला ?

विगत कसको सरकारमा के भए भनी टिप्पणी गर्न चाहन्न । अहिले हामीले भनेका छौँ, देश र जनताका लागि अघि बढाउने कुनै काम र गतिविधि रोकिन हुन्न । यो विषय अध्यादेशमार्फत पनि समावेश गरेका छौँ । जनताले अपेक्षा गरेअनुरूप सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन कोसिस भइरहेको छ । त्यो क्षेत्रमा पनि विगतभन्दा सुदृढ छँदैछ । तर जुन हिसाबमा सेवा प्रवाह हुनुपर्थ्यो त्यो भने हुन सकेको छैन । वर्तमान सरकार आइसकेपछि सहकारीसहित ६०० भन्दा बढी मुद्दा अघि बढाइसकिएको छ । विपक्षीले सदनमा नारा र आरोप लगाउने कुरा अलग्गै हो । भ्रष्टाचार भएको रहेछ भने अनुसन्धान गर्ने निकायमा सिकायत गर्न सकिन्छ । त्यसका लागि अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग लगायतका निकायमा उजुरी दिन सकिन्छ । बिनाआधार र प्रमाण भ्रष्टाचार भयो भन्न मिल्दैन । तथापि, भ्रष्टाचार अन्त्यका लागि सरकार कठोरताका साथ उभिएको छ । संविधान कार्यान्वयन, सुशासन, सहकारी पीडितका समस्या अन्त्य गर्न सरकार अग्रगमनको दिशामा अगाडि बढेको छ ।

मुलुकको स्वाधीनता, स्वतन्त्रता र अखण्डतासँग जोडिएको रक्षा मन्त्रालयको नेतृत्वमा हुनुहुन्छ । लक्ष्य प्राप्तिा लागि कसरी कार्यसम्पादन अघि बढाउनुभएको छ ?

मन्त्रालयको मुख्य जिम्मेवारी भनेको सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वतन्त्रता, स्वाधीनता, राष्ट्र

र राष्ट्रियताको रक्षा गर्ने रहेको छ । जनतालाई भैपरी आउने बाधाअड्चन र अप्टयारा हटाउने तथा शान्ति सुव्यवस्था प्रदान गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ । रक्षा मन्त्रालय मातहत रहेको नेपाली सेनाले राष्ट्र र जनताको हितका खातिर अहोरात्र परिचालित भई सहयोग गरिरहेको छ । जनतालाई सेवा गर्ने र मुलुकको रक्षा गर्ने कुरा मन्त्रालयले जिम्मेवारीपूर्वक काम गरिरहेको छ ।

कार्य जिम्मेवारीका सिलसिलामा केही त्यस्ता चुनौती महसुस गर्नु परेको छ कि ?

मुलुकको धार्मिक, सांस्कृतिक र जातीय विविधताजस्तै हिमाल, पहाड र तराईको बोनोट उत्तरबाट दक्षिण ढल्किएको भिरालो जमीनसहितको भौगोलिक अवस्था छ । हरेक वर्ष बाढी, पहिरो, भू-क्षय, डुबान र भूकम्पको जोखिम छ । पहाड र हिमालको भिरालो भूगोल भएकाले काम गर्न चुनौती छ । जेजस्ता समस्या र चुनौती भए पनि मुलुकको रक्षा र जनताको सेवाका लागि मन्त्रालय र नेपाली सेना कटिबद्ध भएर अघि बडिरहेका छौँ ।

सेनाका मुख्य जिम्मेवारी देशको स्वाधीनता र जनताको सुरक्षा भए पनि सडकलगायतका पूर्वाधार निर्माण र अन्य व्यपारमा लगाइयो भन्ने आरोप छ नि ?

सडकसहितका पूर्वाधार निर्माणको जिम्मेवारी सेनाले चाहेको, मागेको र खोजेको होइन । नेपाली सेना जुनसुकै कालखण्डमा पनि देश, जनता र सरकारप्रति जिम्मेवार भएर काम गर्दै आएको छ । सरकारले संवैधानिक दायराभित्र रही अह्राएको र खटाएको काम सेनाले गर्छ । सरकारको निर्देशन उल्लङ्घन गरेको इतिहासमा कहँैकतै पाएको छैन । सरकारले सेनालाई विकास निर्माणका कार्यमा स्वतस्फूर्त खटाएको हो । कतिपय जिल्ला सदरमुकाममा सडकको पहुँच पुर्‍याउन ‘ब्लारिस्ट’ गर्दै पहरो फुटाउने जिम्मा सेनाले नलिनै हो भने बाटो त्यहाँ पुग्दैन । त्यो कामका लागि सरकारले सेनालाई अनुरोध गरी खटाएको

हो । अहिले पनि गोरखाको माथिल्लो भेगमा सडक निर्माणका लागि सेनालाई जिम्मा दिन पर्थ्यो भनी जनप्रतिनिधिले अनुरोध गरिरहनुभएको छ । गत असोजमा खुर्कोटस्थित सुनकोशी बाढीले पुल बगाएपछि सेना परिचालन नगरिएको भए बेलिब्रिज तत्काल जडान हुँदैन थियो । अहिले पनि तातोपानी क्षेत्रमा दुई र हुम्लाको खार्पुनाथमा बेलिब्रिज जडान भइरहेको छ । अरू अलपत्र परेका सडक पनि सेनालाई निर्माणको जिम्मा दिन पर्‍यो भन्ने माग ठूलो छ । केही महिनाअघि किमाथाङ्कावासीले सडक कालोपत्र नगरी सेनालाई फर्काउन हुँदैन भनेर मलाई घेरा हालेर दबाव दिए । त्यहाँको डरलाग्दो भिर र चट्टान सेनाबाहेक अरूले फुटाउन सक्ने क्षमता नहुँदो रहेछ । अरू ठेकेदारले नसकेका जोखिम क्षेत्रमा सेनाले काम गरिरहेको छ । अहिले पनि सेनाले राष्ट्रिय गौरवका सहित रणनीतिक र सारमरिक महत्वका सडकमा काम गरिरहेको छ । सेना व्यापार र व्यवसायमा लागेको नभई देश र जनताका हितका खातिर सरकारले दिएको आदेश पालना गरेको हो ।

रक्षा मन्त्रालय मातहतका आयोजना र योजनाका प्राप्ति, भोग्नु परेका समस्या र समाधानका लागि गरिएको प्रयास केकस्ता छन् ?

विकास निर्माणका आयोजना अघि बढाउने सिलसिलामा आउन सक्ने विभिन्न खालका बाधा र चुनौतीलाई पन्छाएर जानुपर्छ । नेपालमा खासगरी भौगोलिक र कतिपय सामाजिक चुनौती छन्, त्यसलाई छिचोलेर जाने कोसिस भइरहेको छ । उदाहरणका रुपमा काठमाडौँ-तराई मधेस दूरतमार्ग (फाष्ट ट्याक) देशकै सर्वाधिक महत्त्वको आयोजना हो । आयोजनाको रेखाङ्कनभित्र जग्गा पर्ने स्थानीयलाई आवश्यक मुआब्जा दिएर अघि बढ्ने विषयमा विभिन्न कोणबाट वार्ता र छलफल भइरहेको छ । विशेषगरी प्रस्थानविन्दु खोकनाको जग्गा प्राप्तिको विषय सम्बोधन गर्न सङ्घीय र प्रदेश सदस्य तथा स्थानीय सरकारसँग छलफल गरी समस्या र मागको पहिचानका लागि कोसिस भइरहेको छ । आयोजना अघि बढाउने क्रममा सुरुङ र विशिष्ट प्रकृतिका पुल निर्माणको काम धमाधम भइरहेको छ । आयोजना छिटो सम्पन्न गर्न लागिरहेका छौँ । हालसम्मको प्रगतिले निर्धारित समयमै आयोजना सम्पन्न हुनेमा उत्साहित र सन्तुष्टि दिलाएको छ । आयोजनालाई तोकिएकै मितिमा सम्पन्न गर्नेगरी निरन्तर निरीक्षण भइरहेको छ ।

नेपाली सेनाको व्यवस्थापनमा काम भइरहेका आयोजनामा समयमै बजेट निकासा नभएर अप्टयारोमा परेको भन्ने चर्चा छ, त्यस्तो हो र ? सेनाले जिम्मा लिएका आयोजनामा बजेटको अभाव छ भन्ने होइन । केही कम त छ तर बाहिर भनिएबमोजिम बजेटकै अभावमा काम रोकिने अवस्था भने होइन ।

मन्त्रालयको नेतृत्व गरिरहँदा नेपाली सेनासँग जोडेर आउने गरेका टिप्पणीलाई कसरी लिनुभएको छ ?

नेपालको इतिहासको जुनसुकै कालखण्डमा सरकारप्रति नेपाली सेना इमान्दार छ । आदेश

पालना गरेको छ । संविधानलाई आत्मसात् गरी अघि बढेको छ । नेपाली सेनासँग जोडेर आउने गरेका भ्रमपूर्ण कुरामा कुनै सत्यता छैन । सेनाको जिम्मेवारी, कर्तव्य र चरित्र नबुझेर त्यस्ता नकारात्मक टीकाटिप्पणी आएका हुन् । संविधानको अधीनमा र सरकारको निर्देशनमा सेनाले काम गरिरहेको छ । सेना विश्वशान्ति कार्य, आन्तरिक सुरक्षा, सडक कोरिडोर निर्माण, विपद्का समयमा राहत तथा उद्धार, स्वास्थ्योपचार, खेलकुदलगायतका क्षेत्रमा गौरव गर्न लायक ढङ्गबाट काम गर्दै अगाडि बढेको छ । सेनाको इमान्दारिताप्रति ‘स्यालुट’ र सम्मान गर्न चाहन्छु । मुलुकको भरपर्दा सुरक्षा सङ्गठनका रुपमा सेनालाई पाएको र बुझेको छु ।

नेपाली सेनालाई अझ व्यावसायिकीकरण गराउन के कस्ता काम र पहल भइरहेको छ ?

नेपाली सेनाले थुप्रै समस्याका बीचमा पनि देशहित र जनताको भलाइमा राम्रो काम गरिराखेको छ । अरू मुलुकका तुलनामा तलबलगायतका सुविधा कम छ । ब्यारेकमा भनेजस्तो भौतिक पूर्वाधार बनाउन सकिएको छैन । कतिपय तराईका जिल्लामा रहेका ब्यारेकका पूर्वाधारको दयनीय अवस्था छ । तालिम र अन्य कार्यका लागि आवश्यक न्यूनतम जमिन पनि उपलब्ध गराउन सकिएको छैन । यद्यपि, सेनाका मागलाई सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिरहेका छौँ । सेनालाई चाहिने विस्फोटक पदार्थ, खरखजाना र लताकपडा स्वदेशमै उत्पादन गर्ने र प्रयोग बढाउने कार्य भइरहेको छ । ब्यारेक भवन र बङ्करलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयास जारी छ । सीमित स्रोतसाधनमा काम गरिरहेको सेनाको मनोबल बढाउन आवश्यक छ । नेपाली सेनाले अन्तरराष्ट्रिय शान्ति स्थापना कार्यमा आफूलाई अब्बल साबित गरेको छ । त्यो भएर नै शान्तिसेना धेरै पठाउने सूचीमा नेपाल पहिलो नम्बरमा छ । त्यस्तै शान्तिसेनामा महिला सैनिक धेरै खटाउने देशमा नेपाल नै अप्रपङ्क्तिमा छ । सीमित स्रोतसाधन, समस्या र चुनौतीका बीचमा सेनाले धेरै काम गरेको छ । आउँदो बजेटमा सेनाको सुविधा र व्यवस्थापनमा सरकारले थप ध्यान पुर्‍याउने छ ।

देशको महत्त्वपूर्ण मन्त्रालयको नेतृत्व गरिरहनुभएको छ । वास्तवमा सरकार भनेको के रहेछ ?

सरकार देशको अभिभावक हो । सरकारले देश र जनतालाई माथि उठाउन दूरदृष्टि राखेर भौतिक विकास र मानवीय विकासमा काम गर्नुपर्छ । जनतालाई मेरो सरकार हो भन्ने अनुभूति गराउन सक्नुपर्छ । देशको अर्थतन्त्र क्रमशः लयमा फर्कँदैछ । सीमित स्रोतसाधन बीचमा जनताको इच्छा र चाहानाअनुरूप काम गर्ने प्रयत्न भइरहेको छ ।

युवा विदेश पलायन हुनेक्रम बढिरहेको छ । राज्यले उनीहरुलाई स्वदेशमै रहने वातावरण कसरी मिलाउँदैछ ? यो बेरोजगारीसँग जोडिएको समस्या हो । मुलुकमा राजनीतिलाई स्थिरता र उद्योगधन्डालाई विस्तार गर्न नसकेको परिणाम बेरोजगारी समस्या बढ्दै गएको हो । मुलुकको अर्थतन्त्रलाई रोजगारमूलक बनाउन नसक्दा पनि समस्या आउन पुग्यो । हुन त छिमेकी सम्पन्न देशका नागरिक पनि आफ्ना इच्छाले अरु देशमा काम गर्न जाने चलन छ । नेपालको चाहिँ बेरोजगारीकै समस्याले हो । सरकार यसलाई

न्यूनीकरण गर्न अगाडि बढेको छ । रोजगारी सिर्जना गर्न विभिन्न प्रयत्न गरेको छ । हामी यसमा सचेत छौँ, त्यसका लागि विगतदेखि नै युवालक्षित एउटा महत्त्वपूर्ण कृषिको आधुनिकीकरण कार्यक्रम सुरु गरिएको छ । मुलुकमै उद्योग सञ्चालन गरेर त्यसलाई सम्बोधन गर्न सकिन्छ । जलविद्युत् उत्पादनलगायत सम्भावना रहेका उद्योगमा रोजगारी सिर्जना गर्न लाग्नुपर्छ । सूचना प्रविधिको क्षेत्रलाई पनि विकास र विस्तार गर्दै लैजानुपर्छ ।

अहिले सडकमा देखिएका गतिविधिको अन्त्य र राजनीतिक स्थिरताका बारे जनतालाई आश्चस्त तुल्याउने सन्देश केही छ ? मुलुक अहिले संविधान कार्यान्वयनकै चरणमा छ । देश सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा प्रवेश गरेकै कारण सामान्य जनताका छोराछोरी राष्ट्रपति बन्ने अवसर प्राप्त भएको छ । हिजो नेपाली समाजमा दलित र उपेक्षित भनिएका जातजाति तथा सीमान्तकृत वर्गका व्यक्ति जुनसुकै बेला राष्ट्रपति हुनसक्ने व्यवस्था अपनाइएको छ । संविधान कार्यान्वयन गर्ने क्रममा देखिएका समस्या सम्बोधन तथा नमिलेका कानुनलाई समयानुकूल तुल्याउँदै अघि बढ्नुपर्छ ।

मुलुकमा केही भएन, हुने अवस्था पनि देखिन्न, अब नेपालमा बसेर केही हुन्न भन्ने सोच र भाष्य निर्माण गरिएको छ नि ?

मेरो गृहजिल्ला सोलुखुम्बु हो । हामीले पहिले ढोलखाको जिरिमा पुगेर नुनको भारी बोकेर लैजानुपर्ने बाध्यता थियो । अहिले सगरमाथा फेदी लुक्लासम्म मोटर पुगेको छ । नुन बोक्न जिरि धाउन पर्दैन । सोलुजस्तै पूर्वी र पश्चिम नेपालका पहाडी ग्रामीण भेगमा सडक, बिजुली, शिक्षा, स्वास्थ्य र सूचना प्रविधिको पहुँचले ठूलो परिवर्तन भएको छ । अहिले घरघरमा बिजुली पुगेको छ । यो आजको व्यवस्था अर्थात् सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र आएपछि मात्र सम्भव भएको हो ।

यहाँको जिल्लाको प्राथमिकता के हुन् ? देशवासी र मतदातालाई केही सन्देश छ ? सोलुखुम्बुको विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा रहेको जिल्ला भएकाले यहाँका हिमालहरु जलवायु परिवर्तनको असरबाट सड्कटमा पर्ने हुन् कि भन्नेमा चिन्तित छु । जलवायु परिवर्तनको असरले सेता हिमाल काला पत्थरमा परिणत हुने अवस्था सिर्जना हुँदैछ । हिमालमा हिउँ परेन भने पानीको स्रोत सुक्छन् । यसबाट नेपाल मात्र नभई सिङ्गो पृथ्वीलाई नै असर पर्छ । हामी हिमाल बचाउन लाग्नुपर्छ । त्यसैका लागि सरकारले सगरमाथा संवाद कार्यक्रम अगाडि बढाएको छ । संसारभरिका मुलुकले यसमा चासो दिनु जरुरी छ । काठमाडौँमा बस् संसारका मान्छे एकै ठाउँमा भेट्न नसकिएला तर विश्वका सबै देशका पर्यटक सोलुखुम्बुको आधार शिविर क्षेत्रमा भेटिन्छन् । त्यस क्षेत्रमा यातायातको सडक पहुँच विस्तारमा सरकार लागिपरेको छ । सहज पुगेको ठाउँमा कालोपत्रको काम अघि बढिरहेको छ । अरू जिल्लाजस्तै सडक, खानेपानी, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन प्रवर्द्धन, विद्युत् विस्तार नै जिल्लाका प्राथमिकताका विषय हुन् । एउटा सडक सोलुखुम्बुबाट भोजपुरको सीमा हुँदै अरुण नदी पछ्याएर किमाथाङ्का जोड्न पर्छ भनी हामी लागिरहेका छौँ । रासस



दलितमाथि विभेदमा संसदीय समिति गठन माग

मधेशहष्टि जनकपुरधाम । सिरहाको औरहीमा दलित परिवारमाथि भएको विभेदबारे छानबिन गर्न प्रतिनिधिसभामै माग उठेको छ । बिहीबार मधेशहष्टि दैनिकले औरहीमा महायज्ञ लगाउन दलितको घरमा डोजर लगाइएको र दलितको घर भएको ठाउँको घरको दुई फिट माटो खनेर फालिएको समाचार प्रकाशन गरेको थियो । बिहीबारको बैठकमा सांसदहरूले औरहीमा दलितमाथि गरिएको विभेद छानबिन गर्न संसदीय समिति माग गरेका हुन् । सांसद जीवन परियारले औरही–५ मा गाउँपालिका अध्यक्ष शिवजी यादव, जनमत पार्टीका पालिका अध्यक्ष दिलीप यादव र विष्णु महायज्ञका आयोजक बजरङ्ग बाबाले दलित समुदायका दीपक मलिकको घर भत्काएकामा निन्दा गर्दै छानबिन समिति गठन गर्न माग गरे ।

शिवजी यादव, जनमत पार्टीका पालिका अध्यक्ष दिलीप यादव र महायज्ञका आयोजक बजरङ्ग बाबाले डोम परिवारको घर भत्काएर दलित समुदायको घरका सामग्री ओसारपसार गरेकाले कानूनी कारबाही गर्न माग गरे । सांसद अमरेशकुमार सिंहले दलित र महिलामाथि शुङ्खलाबद्ध रूपमा अत्याचार हुँदा पनि केन्द्रीय र प्रदेश सरकारले किन केही गरिरहेको छैन भनेर प्रश्न गरे । ‘सिरहाको औरहीमा घर भत्काउनुका साथै माटो पनि निकालिएको छ । यो विषयमा निष्पक्ष छानबिन गरी छुवाछुत गर्ने तीनै जनालाई कानूनी कारबाही गरियोस्,’ उनले भने । सांसद सम्झना थपलियाले मुलुकलाई छुवाछुतमुक्त घोषणा गरिए पनि सिरहाको औरही गाउँपालिकाको आदेशमा दलित समुदायको घर भत्काउने विषयले संसद् मर्माहत भएको बताइन् । उनले गृहमन्त्रीले यस विषयमा संसद्लाई जवाफ दिनुपर्ने माग गरिन् । संसद् यो घटनाप्रति मूकदर्शक बन्न नहुने भन्दै उनले शक्तिशाली संसदीय छानबिन समिति गठन गर्न माग गरिन् । सांसद रणेन्द्र बरालीले दलितमाथि गरिएको बर्बरताले सगरमाथाको टाकुरालाई नाघेको भन्दै औरही–५ का दीपक मलिकको घर भत्काउनु निन्दनीय काम भएको बताए । मलिकको घर पाँच वर्षअघि प्रधानमन्त्री राहत कोषको बजेटबाट बनाइएको हो । सांसद बरालीले विष्णु महायज्ञका आयोजक बाबा र गाउँपालिकका अध्यक्ष यादवद्वारा गरिएको घटनापछि त्यहाँका स्थानीय दलित समुदाय बोल्न पनि नसकेका बताए । उनले गाउँपालिका अध्यक्ष यादवलाई निलम्बन गरी सबैलाई कानुनी



दलितको घर भत्काएर महायज्ञस्थल बनाइएको स्थल । तस्बिर: मधेशहष्टि

कारबाहीको दायरामा ल्याउन माग गरे । सांसद अशोककुमार चौधरीले संवैधानिक व्यवस्था सामाजिक न्यायमाथि सिरहा औरहीको घटनाले प्रहार गरेको बताए । यो घटनाले छुवाछुत अन्त्य भएको छ त भन्ने प्रश्न उब्जिएको

उनको भनाइ छ । राज्यका संयन्त्र दलितमाथि प्रयोग गरिएको यो घटनाले पुष्टि गरेको उनले बताए । सांसद चौधरीले घटना छानबिन गरी दोषीमाथि कारबाही र पीडितलाई क्षतिपूर्ति दिन माग गरे । सांसद प्रभु हजाराले २१ औँ

शताब्दीमा छुवाछुतका घटना जघन्य अपराध भएको बताए । मानवलाई छुवाछुतका नाममा घर भत्काउने बाबा, जनमत पार्टीका पालिका अध्यक्ष यादव र गाउँपालिकाका अध्यक्ष यादवलाई कानूनी कारबाही गर्न उनले माग गरे ।

विभेदको चौतर्फी निन्दा

मधेश प्रदेश सभा बैठकमा सांसदहरूले सिरहाको औरहीमा दलितमाथि गरिएको विभेद छानबिन र दोषीमाथि कारबाही माग गरेका छन् । मधेश प्रदेश सभा बैठकको शून्य समयमा प्रदेश सभा सदस्यले सिरहामा दलित समुदायमाथि गरिएको विभेदको दोषीमाथि कारबाही माग गरेका हुन् । प्रदेश सभा सदस्य माला कर्णले औरही–५ मा महायज्ञका नाममा आयोजक बजरङ्गी बाबाले दलित समुदायका दीपक मरििकको घर भत्काएकामा निन्दा गर्दै दोषीमाथि कारबाही माग गरिन् । प्रदेश सभा सदस्य ललिता देवी दासले समेत जनप्रतिनिधि मानसिक रूपमा रोगी रहेको र उनीहरु सोही कारणले दलितमाथि दमन र विभेदमा उत्रिएको आरोप लगाइन् । उनले मानवताविरुद्धको अपराध भएको बताउँदै

दोषी देखिएकालाई कारबाहीमा जोड दिइन् । सदस्य लखन दास तत्काले दलितमाथि अहिले पनि विभेद कायम रहेको भन्दै यसमा को को दोषी हो भन्दा पनि दलितमाथि विभेद गर्नेलाई कारबाही गरिनु पर्नेमा जोड दिए । **मुक्ति मोर्चाको आपत्ति** नेपाल दलित मुक्ति मोर्चाले सिरहाको औरही गाउँपालिकाका दीपक मरिक डोमको घर भत्काइएको घटनाप्रति आपत्ति जनाएको छ । मोर्चाले प्रेस विज्ञप्ति जारी गरी पूर्वपश्चिम हुलाकी राजमार्ग अन्तर्गत औरही–५ स्थित सडक किनारमा रहेको छाप्री महायज्ञका नाममा भत्काइएको भन्दै आपत्ति जनाएको हो । त्यहाँ चैत १७ गतेदेखि विष्णु महायज्ञ आयोजनाका नाममा गाउँपालिकाका अध्यक्ष शिवजी यादवको पहलमा जेसिभी लगाएर घर भत्काइएको मोर्चाले उल्लेख गरेको छ ।

छुट्टाछुट्टै अपराधमा संलग्न महिलासहित तीन पक्राउ

मधेशहष्टि राजविराज । सप्तरी प्रहरीले दुई छुट्टाछुट्टै अपराधमा संलग्न एक महिलासहित तीन जनालाई पक्राउ गरेको छ । छिमेकी

महिलालाई बोक्सीको आरोप लगाउने छिन्नमस्ता गाउँपालिका–१ का ५५ वर्षीय भोला यादव पक्राउ परेका हुन् । यस्तै, सप्तकोशी नगरपालिका–१ मा डेरा गरी बस्ने सुनसरी,

भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका–६ का २६ वर्षीय मुमताज मियाँ र देवानगंज नगरपालिका–१ कि २५ वर्षीया तिलो कुमारी यादव लागुऔषधसहित पक्राउ परेका छन् ।

एक क्वीन्टल बढी गाँजासहित ट्रक नियन्त्रणमा

मधेशहष्टि वीरगंज । सशस्त्र प्रहरीले बाराबाट १सय ३ केजी गाँजासहित ट्रक नियन्त्रणमा लिएको छ । पचरौता नगरपालिका–३ रामनगरबाट बुधबार राति सशस्त्र प्रहरी बल नेपालले गाँजासहित ना८ख ९०२७

नम्बरको ट्रक नियन्त्रणमा लिएको हो । रामनगरबाट कोटवाली जाँदै गरेको ट्रकलाई विशेष सूचनाको आधारमा बोर्डर आउट पोस्ट बेनौलीबाट खटिएको सुरक्षा फौजले चेक जाँच गर्दा चालक बस्ने सिटको बर्नरभित्र र ट्रकको हुडमा लुकाएर लैजाँदै गरेको

अवस्थामा गाँजा फेला पारेको हो । बरामद् गाँजा तथा ट्रक आवश्यक अनुसन्धान र कारबाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा बुझाइएको सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका प्रवक्ता डिएसपी शैलेन्द्र थापाले जानकारी दिए ।

हूँदै नगर परिक्रमा गरी पुनः घन्टाघरमै पुगेर कोणसभामा परिणत भएको थियो । राष्ट्रिय एकता र स्वाभिमान प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको कार्यक्रममा संघका जिल्ला अध्यक्ष संगिता देवी शाह, उमाशंकर प्रसाद कलवार, पृथ्वी झा, दिपेन्द्र रैनियार,

हुँदै नगर परिक्रमा गरी पुनः घन्टाघरमै पुगेर कोणसभामा परिणत भएको थियो । राष्ट्रिय एकता र स्वाभिमान प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको कार्यक्रममा संघका जिल्ला अध्यक्ष संगिता देवी शाह, उमाशंकर प्रसाद कलवार, पृथ्वी झा, दिपेन्द्र रैनियार,

हरेराम प्रसाद रैनियार, राजेन्द्र पाल, सन्तोष कुमार गुप्तालगायतका समर्थकको उल्लेखनीय सहभागिता थियो । सहभागीले देशप्रेम, राष्ट्रियता र एकताको भावना सशक्त रूपमा अभिव्यक्त गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका थिए ।

वीरगंज पब्लिक कलेजमा रक्तदान

मधेशहष्टि वीरगंज । वीरगंज पब्लिक कलेज र राउन्ड टेबलको सहकार्यमा रक्तदान भएको छ । कार्यक्रममा २७ महिलासहित एक सय जनाले रक्तदान गरेका छन् । अभिषेक वर्मा, रोहन सहनी, यमन दाहाल, मरियम खातुन, दिपिका महतो, अर्चना गुप्ता, श्याम पटेल, आरव कुशवाहा, सागर सिन्हा, आदित्य, रवि गुप्ता, राहुल पटेल, सुरज पटेल, सुशील, सोनी यादव, हर्षित चौधरी, मनिस चौरसिया, प्रेरणा साह लगायतले रक्तदान गरेका छन् । कार्यक्रममा वीरगंज पब्लिक कलेजका निर्देशक तथा मधेश

विश्वविद्यालयका उपकुलपति डा. दीपक शाक्य, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी वीरगंज पर्सा शाखाका सभापति बृजकिशोर पटेल, वीरगंज पब्लिक कलेजका क्याम्पस प्रमुख डा. बिनय श्रेष्ठ, सहायक क्याम्पस प्रमुख डा. अरविन्द श्रेष्ठ, राउन्ड टेबल नेपाल अन्तर्गत वीरगंज फ्रेन्च राउन्डका अध्यक्ष सुदीप खेतानलगायतको उपस्थिति थियो । रक्तसंचार केन्द्रमा रगत अभाव देखिएकाले रगत आपूर्तिलाई मध्यनजर गर्दै रक्तदान गरिएको रक्तसञ्चार केन्द्र वीरगंजका प्रमुख सौरभ राज पाण्डेले जानकारी दिए ।

सरकार र संविधान असफल भएको आजपाको निष्कर्ष

मधेशहष्टि काठमाडौँ । आम जनता पार्टी (आजपा)ले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको राजीनामासहित अन्तरिम सरकार गठनको माग गरेको छ । ओली नेतृत्वको सरकार र वर्तमान संविधान पूर्णरूपमा असफल भएको निष्कर्ष निकाल्दै देशलाई निकास दिन अन्तरिम सरकार गठनको माग गरिएको आजपाको दाबी छ । पार्टी केन्द्रीय कार्यालय कोटेश्वर, काठमाडौँमा बसेको पदाधिकारी बैठकले प्रधानमन्त्रीसहित बहुमत मन्त्री कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा फेल भएको र सरकार जनस्तरबाट अस्वीकृत एवम् असफल भइसकेको तत्काल नैतिकताका आधारमा राजीनामा

आधारमा प्रधानमन्त्रीले तत्काल राजीनामा दिएर अन्तरिम सरकार गठनका लागि मार्ग प्रशस्त गर्नुपर्ने निष्कर्ष निकालेको छ । ‘वर्तमान सरकारका कारण आर्थिक सुचकांक नकारात्मक बनेको, वैदेशिक कुटनीतिक सम्बन्ध अवरुद्ध भएको, कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा प्रधानमन्त्री तथा बहुमत मन्त्री फेल भएको, सरकार आफैँ जनस्तरबाट अस्वीकृत भएको र सेवाप्रवाह, सुशासन एवम् विकासका काम गतिहीन भएकाले हरेक हिसाबले कमजोर एवम् असफल सिद्ध भइसकेको सरकार तथा वर्तमान व्यवस्थाबाट ठोस निकास सम्भव नरहेको ठहरसहित प्रधानमन्त्रीलाई तत्काल नैतिकताका आधारमा राजीनामा

गरी अन्तरिम सरकार गठनका लागि मार्ग प्रशस्त गर्न सरकारसँग माग गरेको छ’, बैठकपश्चात आजपा उपमहासचिव एवम् प्रवक्ता चन्द्रभुषण साहले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । बैठकले दलाल दलतन्त्र र अहिलेको व्यवस्था खारेजका लागि आजपाद्वारा पूर्वघोषित तेस्रो जनआन्दोलन सफल बनाउन कमाण्डर तोकेको छ । आजपा अध्यक्ष एवम् पूर्वमन्त्री प्रभु साहले दलाल दलतन्त्र र अहिलेको व्यवस्था खारेजका लागि पूर्वघोषित तेस्रो जनआन्दोलन सफल बनाउन कमाण्डर तोकेका हुन् । संविधान सभाका सदस्य तिलक थापा मगरको नेतृत्वमा तेस्रो जनआन्दोलन परिचालन समिति

गठन भएको छ । थापा आजपाका वरिष्ठ उपाध्यक्ष हुन् । समितिमा पार्टीका वरिष्ठ उपाध्यक्ष उपेन्द्र साह, उपाध्यक्ष ज्ञानेन्द्र तामाङ, उपमहासचिव धनकुमारी मगर, सचिवद्वय उमेश कुशवाहा, देवी पण्डित र बागमती प्रदेश कमिटी अध्यक्ष रमेश थपलिया सदस्य छन् । बैठकले महासचिव त्रिभुवन साहको कमाण्डमा व्यवस्थापन समिति, उपमहासचिव चन्द्रभुषण साहको कमाण्डमा प्रचारप्रसार समिति, स्थायी कमिटी सदस्यद्वय रञ्जु साहको कमाण्डमा आर्थिक समिति र आर्या पाण्डेको कमाण्डमा स्वयमसेवक समिति समेत गठन गरेको छ ।

गौर हत्याकाण्डबारे साहको चासो
सांसद प्रभु साहले गौर

हत्याकाण्डको छानबिन कहाँ पुग्यो भन्दै सरकारलाई प्रश्न गरेका छन् । बिहीबार प्रतिनिधिसभा बैठकको आकस्मिक समयमा बोल्दै सांसद साहले गौर हत्याकाण्ड भएको १८ वर्ष बित्दा पनि पीडितले न्याय नपाएको भन्दै आपत्ति जनाए । सांसद साहले यसअघि फागुन ४ गते प्रतिनिधिसभा बैठकमा आफूले सोधेको प्रश्नको जवाफ प्रधानमन्त्री नदिएको भन्दै आक्रोश पोखे । सांसदको सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने प्रधानमन्त्रीसँगको प्रश्नोत्तर कार्यक्रम औचित्यहीन भएको उनले बताए । उनले प्रधानमन्त्रीसँग प्रश्नोत्तर कार्यक्रम कार्यसूचीबाट हटाउन मागसमेत गरे । कार्यसूचीबाट नहटाइए आफूले कार्यक्रम बहिस्कार गर्ने चेतावनी दिए ।

मतगणनामा विवाद ठाकुरराममा विद्यार्थीको प्रदर्शन

मधेशहष्टि वीरगंज । वीरगंजको ठाकुरराम बहुमुखी क्याम्पसको प्रवेश द्वारमा विद्यार्थी संगठनले प्रदर्शन गरेका छन् । टायर बालेर प्रदर्शन गर्दै विद्यार्थीले विभिन्न नाराबाजी गरेका छन् । समाजवादी विद्यार्थी युनियनको नेतृत्वमा निर्वाचनमा विवाद गरेको भन्दै प्रदर्शन गरिएको हो । उनीहरूले विवादित निर्वाचन मान्दैनौँ, पार्टी दलाल निर्वाचन प्रमुख मूर्दावाद, निर्वाचन प्रणाली स्वच्छ होस्लगायतका नारा लगाए । मूल गेटअगाडि स्ववियु उम्मेदवार, विभिन्न विद्यार्थी सङ्गठन र समर्थकले टायर बालेर प्रदर्शन गरे । क्याम्पस प्रमुख, निर्वाचन अधिकृत र प्रहरीविरुद्ध पनि नाराबाजी भएको थियो । मतदान स्थलमा सात नम्बर

मतपेटिकाको सिल नम्बर परिवर्तन भएको भेटिएपछि मतगणनास्थलमा रहेका उम्मेदवारका प्रतिनिधिले आपत्ति जनाएका थिए । समाजवादी विद्यार्थी युनियनका जिल्ला अध्यक्ष हरेन्द्र साहले मतपेटिकाको सिल नम्बर र क्याम्पस प्रशासनसँग रहेको मुचुल्काको सिल नम्बर मेल नखाएको बताए । विद्यार्थी नेता मनोज साहले क्याम्पस प्रशासन र प्रहरीको मिलेतोमा सत्ताधारी सङ्गठनको पक्षमा मतपरिणाम ल्याउन मतपेटिका परिवर्तन गरिएको आरोप लगाए । सिलबन्दीको नम्बर नमिलेपछि ठाकुरराम बहुमुखी क्याम्पसको मतगणना अवरुद्ध भएको छ । विवादले मतगणना स्थलमा तनाव उत्पन्न भएपछि सुरक्षा व्यवस्था कडा पारिएको छ । बुधबार साँझबाट शुरु भएको

मतगणनाको पछिल्लो अपडेटअनुसार, राजकुमारले ४ सय २० मत प्राप्त गरेका छन् भने नेविसंघका आधिकारिक उम्मेदवार विकास मण्डल धानुकले २ सय ६१ मत पाएका छन् । समाजवादी विद्यार्थी युनियनका हरिकिशोर यादव २ सय २१ मतसहित तेस्रो, सुधीर पटेल समूहका कमलेश कुमार यादव २ सय ४ मतसहित चौथो र अखिल नेपाल राष्ट्रिय स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन (अनेरास्ववियु) का पवन यादव १ सय ५० मतसहित पाँचौँ स्थानमा छन् । तर, सबैको ध्यान राजकुमार र विकासबीच कडा टक्करमा केन्द्रित छ । १० हजार ७ सय २९ मतदातामध्ये ४ हजार २ सय ९९ जनाले मतदान गरेका थिए ।

रेल विभाग कार्यालयमा धर्ना

मधेशहष्टि महोत्तरी । रेल विभागले अधिग्रहण गरेको जग्गाको मुआब्जामा देखिएको विवाद सुल्झाउन ढिलाइ गरेको भन्दै महोत्तरी, बर्दियासका किसानले बिहीबार काठमाडौँस्थित रेल विभाग कार्यालयमा धर्ना दिएका छन् । मुआब्जा विवादकै कारण ब्रोडगेजको विस्तार बर्दियाससम्म हुनसकेको

छैन । जयनगरदेखि महोत्तरीको भगहासम्म ब्रोडगेज निर्माण भएर रेल सेवा सञ्चालनमा आइसके पनि मुआब्जा विवादका कारण बर्दियास खण्डमा भने रेलको काम रोकिएको छ । पीरमर्कामाे लामो समयदेखि निवेदन र भेटेरै अनुरोध गर्दा पनि मुआब्जा विवाद समाधान गर्न पहल नहुँदा अन्तिम चरणको धर्ना तथा रिले

अनशन हुँदै आमरण अनशन बस्ने अवस्थामा पुगेको बर्दियासका रेल्वे आयोजना पीडित संघर्ष समितिले रेल विभागलाई दिएको ध्यानाकर्षण पत्रमा भनिएको छ । संघर्ष समितिका निरज अधिकारीले मुआब्जा विवाद समयमै नसुल्झाए रेल आयोजनाको काममा अवरोध गर्ने चेतावनी दिए ।

सामाजिक विकासमा कलैया देशमै उत्कृष्ट



मधेशहष्टि बारा । नेपाल नगरपालिका संघको बिहीबार काठमाडौँमा सम्पन्न ३२ औँ स्थापना दिवसमा कलैया उपमहानगरपालिका देशकै उत्कृष्ट नगरपालिकाका रूपमा पुरस्कृत भएको छ । आर्थिक वर्ष २०८०–८१ मा सामाजिक विकास क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्यसम्पादन गरेकाले

उच्च मूल्यांकन गर्दै प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले कलैया उपमहानगरपालिकाका नगर प्रमुख बिनोद साह, उपप्रमुख रौशन प्रविन तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नाथु साहलाई संयुक्तरूपमा म्युनिसिफ एक्सिलेनेस अवार्डले सम्मानित गरे । नागरिकको जीवन उकास्न उल्लेख्य कार्य गरेको तथा कृषि,

शिक्षा, स्वास्थ्यलगायतको सामाजिक क्षेत्रमा देशमै उत्कृष्ट कार्य गरेबापत पुरस्कार प्रदान गरिएको हो । नगर प्रमुख साहले पुरस्कार तथा सम्मान थाप्दै पालिकाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा आमनगरबासीलाई बधाई दिँदै आगामी दिनमा थप ऊर्जाका साथ सेवा प्रवाह गरिने बताए ।